

باسمه تعالی

جمع بندی سوالات امتحان نهایی

دین و زندگی دهم انسانی و تجربی

به تفکیک درس به درس

خرداد ۱۴۰۳

تهیه و تنظیم : کتایون جلیلی

سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴

دبیرستان فرزنانگان ۴

ناحیه یک مشهد

درس اول تجربی و انسانی

۱- منظور از کلمه " حق " در آیه ".....ما خلقناهما آلاّ بالحق " آن ها را جز به حق خلق نکردیم چیست؟

هدفداری جهان خلقت

درس ۱ ص ۱۵ تجربی

۲- درستی و نادرستی گزاره های زیر را با ص/غ مشخص کنید.

الف- حق بودن خلقت آسمان ها و زمین به معنای هدف دار بودن آفرینش آن ها است. ص

درس ۱ ص ۱۵ انسانی

ب- اصل قرار گرفتن هدف های اخروی مانع بهره مندی انسان از نعمت های دنیوی می شوند. غ

درس ۱ ص ۱۸ تجربی

-به سوال زیر پاسخ کوتاه دهید

۳- با توجه به ویژگی های انسان، مقصد و هدف نهایی انسان چیست؟ درس ۱ ص ۱۱ تجربی

خداوند و یا تقرب و نزدیکی به خداوند

درس دوم تجربی و انسانی

۴- آیه شریفه " و نفس و ما سواها فالهمها فجورها و تقواها /....آن گاه بدی ها و تقوایش را به او الهام کرد " بیانگر کدام یک از سرمایه های وجودی انسان است؟

شناخت خیر و نیکی و گرایش به آن و شناخت بدی و بیزاری از آن درس ۲ ص ۲۰ انسانی

۵- درستی و نادرستی گزاره های زیر را با ص/غ مشخص کنید.

الف- خدا را در تماشای جهان یافتن و محبت او را در دل احساس کردن ،نتیجه سرشت خدا آشنای انسان است. ص درس ۲ ص ۳۰ تجربی

-به سوال زیر پاسخ کوتاه دهید

۶- اولین گام برای حرکت انسان در مسیر رشد و کمال کدام است؟

شناخت انسان و یا خودشناسی درس ۲ ص ۱۸ انسانی

۷- اصطلاح زیر را تعریف کنید.

نفس لوآمه : وجدان یا نفس سرزنشگر درونی که انسان را هنگام آلوده شدن به گناه مورد سرزنش قرار می دهد.

درس ۲ ص ۳۱

درس سوم انسانی

به سوال زیر پاسخ کامل دهید؟

- خود حقیقی چگونه با موضوع قضاوت قاضی در دادگاه ارتباط می کند؟

قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد نیز بر پایه ی پذیرش "من" ثابت، بنا شده اند. اگر کسانی را که بیست سال پیش به جنایتی دست زده اند و اکنون دستگیر شده اند محاکمه و مجازات می کنیم، بدان جهت است که آنان را همان انسان بیست سال پیش می دانیم، گرچه سنی از آنان گذشته و ظاهرشان تغییر کرده است. یا این که کسی سالها قبل جرمی را مرتکب شده و بعد دستگیر شود و دادگاه محاکمه شود، با این که ممکن است پیروفتوت شده باشد، دلیل بر این است که با وجود تغییر جسم او، روح او ثابت است یعنی ما این فرد مجرم را همان انسان چندسال قبل می دانیم هر چند سن و سالی از او گذشته و ظاهرش تغییر کرده باشد.

درس ۳ انسانی خرداد ۱۴۰۰

درس سوم تجربی و درس چهارم انسانی

- با توجه به حدیث سوال زیر پاسخ دهید.

این فرمایش امام حسین (ع) که "من مرگ را جز سعادت و زندگی با ظالمان را جز ننگ و خواری نمی بینم" به کدامیک از آثار اعتقاد به معاد اشاره دارد؟

ترسی از مرگ ندارند و همیشه آماده فداکاری در راه خدا هستند. درس ۴ ص ۴۱ انسانی

-گزینه صحیح را انتخاب کنید.

۱- خداپرستان حقیقی چگونه در دنیا زندگی می کنند

الف- زیبا زندگی می کنند اما به آن دل نمی سپرند.

درس ۳ ص ۴۳ تجربی

ب- به دنیا بی رغبتند و فقط به آخرت توجه دارند.

ج- تمام تلاش خود را فقط برای آباد کردن دنیا به کار می برند.

- به سوال زیر پاسخ کوتاه دهید.

۲- مرگ برای چه کسانی ناگوار و هولناک است؟

کسانی که زندگی را محدود به دنیا می بینند یا با کوله باری از گناه با آن مواجه می شوند.

درس ۳ ص ۴۳ تجربی

درس چهارم تجربی و درس پنجم انسانی

- با دقت در آیه به سوال زیر پاسخ دهید.

-آیه شریفه " أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ" به کدام یک از دلایل ضرورت معاد اشاره دارد؟

درس ۴ ص ۵۷ تجربی

معاد لازمه حکمت الهی

به سوال زیر پاسخ کامل دهید؟

۱- با آوردن مثال ، استدلال کنید چرا معاد لازمه عدل الهی است؟

در این عالم همه به پاداش یا کیفر اعمال خود نمی رسند مثال: چه بسیار افرادی که کارهای نیک فراوان دارند اما قبل از آن که به پاداش اعمال خود برسند چشم از جهان فرو می بندند این جهان ظرفیت جزا و پاداش کامل را ندارد.

مثال : شهادت در راه خدا ، بنابراین اگر جهان دیگری نباشد که ظالم را به مجازات واقعی برساند و حق مظلوم را بستاند و..... بر نظام عادلانه خدا ایراد وارد می شود.

درس ۴ ص ۵۷ تجربی

درس پنجم تجربی و درس ششم انسانی

-به سوال زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱-گفتگوی فرشتگان با انسان در عالم برزخ بیانگر کدام ویژگی آن است؟

درس ۵ ص ۶۵ تجربی

وجود شعور و آگاهی

-گزینه مناسب را انتخاب کنید.

الف- (سخن گفتن پیامبر (ص) با کشته شدگان جنگ بدر- دریافت پاداش خیرات بازماندگان) به ترتیب ، کدام یک از ویژگی های عالم برزخ را بیان می کند؟

۱) وجود شعور و آگاهی- ارتباط عالم برزخ و دنیا

۲) وجود شعور و آگاهی - وجود شعور و آگاهی

۳)ارتباط عالم برزخ و دنیا- ارتباط عالم برزخ و دنیا

درس ۶ ص ۶۳ و ۶۴ انسانی

اصطلاح زیر را تعریف کنید.

آثار ماتأخر: پرونده بسیاری از اعمال حتی بعد از مرگ باز می ماند. درس ۶ ص ۶۴

به سوال زیر پاسخ کوتاه دهید.

کلمه (توقی) در قرآن کریم، به کدام بُعد وجود انسان اشاره دارد؟

درس ۶ ص ۶۳

حقیقت وجود انسان یعنی روح(بعد روحی/غیرمادی)

درس ششم تجربی و درس هفتم انسانی

-با دقت در آیه به سوال زیر پاسخ دهید.

۱- آیه شریفه "إِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ كِرَامًا كَاتِبِينَ بی گمان بپای شما نگهبانانی هستند ، نویسندگانی گرانقدر....." به کدام یک از شاهدان روز قیامت اشاره دارد؟

فرشتگان الهی

درس ۶ ص ۷۷ تجربی

کشف ارتباط

۲- موارد ستون الف را به موارد ستون ب وصل کنید.

الف	ب
الف) مرحله اول قیامت	۱) زنده شدن همه انسان ها
ب) مرحله دوم قیامت	۲) ارتباط متوفی با خانواده
	۳) مرگ اهل آسمان و زمین

الف) ۳ (مرگ اهل آسمان و زمین)

ب) ۱ زنده شدن همه انسان ها

درس ۶ ص ۷۶-۷۵ تجربی

-به سوال زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱- چرا پیامبران و امامان از بهترین گواهان قیامت هستند؟

چون ظاهر و باطن اعمال انسان ها در دنیا را دیده اند و از هر خطایی محفوظ اند.

درس ۶ ص ۷۷ و ۷۶ تجربی

درس هفتم تجربی و درس هشتم انسانی

-گزینه صحیح را انتخاب کنید.

۱- "امکان تغییر قوانین " به کدام یک از روابط بین عمل و جزای آن اشاره دارد؟

ج- طبیعی

ب- قراردادی

الف- تجسم عمل

درس ۷ ص ۸۹ تجربی

به سوال زیر پاسخ کامل دهید.

۲- از روابط میان عمل و پاداش و کیفر "تجسم عمل" را توضیح دهید.

هر عملی یک جنبه ظاهری دارد که بعد از عمل از بین می رود و یک جنبه باطنی که هرگز از بین نمی رود و در روح انسان باقی می ماند بنابراین هر عملی که ما در زندگی دنیوی انجام می دهیم حقیقت و باطن آن عمل در جهان آخرت به صورت زشت یا زیبا ، لذت بخش یا دردآور مجسم می شود پس آنچه در روز قیامت به عنوان پاداش یا کیفر به ما داده می شود عین عمل ماست.

درس ۷ ص ۹۰ تجربی

درس هشتم تجربی و درس نهم انسانی

- با دقت در حدیث به سوال زیر پاسخ دهید.

۱- براساس حدیث شریف " مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ ، سَعِدَ " انسان چگونه می تواند به سعادت دست یابد؟

با محاسبه (ارزیابی) نفس

درس ۸ ص ۱۰۲ تجربی

- درستی و نادرستی گزاره های زیر را با ص/غ مشخص کنید.

آنان که عزم قوی دارند، سرنوشت را به دست حوادث می سپارند. غ

درس ۹ ص ۹۷ انسانی

- به سوال زیر پاسخ کامل دهید.

۱- منظور از عهد بستن با خداوند چیست؟

یعنی واجبات الهی را انجام دهد و از کارهای حرام اجتناب کند.

درس ۸ ص ۱۰۰ تجربی

۲- چرا وجود اسوه و الگو برای حرکت در مسیر هدف ضروری است؟

زیرا اولاً وجود این الگوها به ما ثابت می کند این راه موفقیت آمیز است. ثانیاً می توان از تجربه آنان استفاده نمود. و از همه مهمتر آن که می توان از آنان کمک گرفت و با دنباله روی از آنان سریعتر به هدف رسید.

درس ۹ ص ۱۰۱ انسانی

درس دهم انسانی

-به سوال زیر پاسخ کامل دهید.

۱- آیا " توکل حقیقی " سبب تحرّک می شود یا تنبلی ؟ توضیح دهید.

سبب تحرک می شود توکل درجایی درست است که انسان مسئولیت ووظیفه خود را به خوبی انجام دهد یعنی فکر و اندیشه خود را به کار گیرد ، با دیگران مشورت کند و بهترین راه ممکن را انتخاب نماید و با عزم و اراده محکم برای رسیدن به مقصود تلاش کند برخی توکل را بهانه ای برای توجیه تنبلی خود قرار می دهند. فرد متوکل تمام تلاش خود را برای رسیدن به مقصود انجام می دهد و از ابزار و اسبابی که خداوند در جهان قرار داده استفاده می کند و سپس نتیجه کار را به خدا می سپارد بنابراین توکل نیاز به پشتوانه ای به نام کار و تلاش دارد. **درس ۱۰ ص ۱۱۱ انسانی**

درس نهم تجربی و درس یازدهم انسانی

-درستی و نادرستی گزاره های زیر را با ص/غ مشخص کنید.

۱- اگر قلب انسان با خدا باشد کافی است و عمل به دستورات الهی ضرورت ندارد. غ

درس ۱۱ ص ۱۹ انسانی

-گزینه صحیح را انتخاب کنید.

۱- مفهوم بیت " تا در طلب گوهر کانی، کانی
ت در هوس لقمه نانی ، نانی" به کدام گزینه اشاره ندارد؟

الف- ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست می دارد.

ب- زیرک ترین انسان کسی است که از خود و عملش برای بعد از مرگ حساب بکشد.

ج- هرکس در روز قیامت با محبوب خود محشور می شود. درس ۹ ص ۱۱ تجربی

۲- بیت (تا در طلب گوهر کانی، کانی
معنایی دارد؟ تا در هوس لقمه نانی، نانی) با کدام گزینه ارتباط

الف- معیار و ارزش واقعی بشر آن چیزی است که رهبران جامعه تعیین می کنند.

ب- استمرار دوستی با خداوند سبب تقویت ارزش های حقیقی انسان می شود.

ج- ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست می دارد. درس ۱۱ ص ۱۷ انسانی

-به سوال زیر پاسخ کوتاه دهید.

۲- دینداری بر چه پایه هایی استوار است؟

تولی (دوستی با خدا و دوستان او) و تبری (بیزاری از باطل و پیروان او)

درس ۹ ص ۱۵ تجربی

به سوال زیر پاسخ کامل دهید.

۱- از آثار محبت به خدا " دوستی با دوستان خدا" را توضیح دهید.

اگر می خواهیم محبت خداوند دلمان خانه کند، باید محبت کسانی را که رنگ و نشانی از او دارند و خداوند محبت و دوستی آنان را به ما توصیه کرده ، در دل جای دهیم و هر میزان که این علاقه بیشتر و قوی تر باشد، محبت ما نیز به خدا فزون تر می شود.

درس ۹ ص ۱۵ تجربی

۲- با توجه به " آثار محبت به خداوند" چرا جهاد در راه خدا در برنامه تمام پیامبران الهی بوده است؟ توضیح دهید.

زیرا آن کس که به دوستی خدا افتخار می کند با هرچند ضد خداست مقابله می نماید او دوستدار حق و دشمن باطل است زیرا نمی شود کسی دوستدار خدا باشد اما زشتی و ستم را در جامعه ببیند و سکوت کند.

درس ۱۱ ص ۱۲۱ انسانی

درس دهم تجربی و درس دوازدهم انسانی

- با توجه به آیه زیر به سوال پاسخ دهید؟

با توجه به آیه شریفه " و اقم الصلاه ان الصلاه تنهى عن الفحشاء و المنکر و لذكر الله اکبر " دو فایده نماز را بنویسید.

۱ - دوری از گناهان ۲- یاد خدا

درس ۱۲ انسانی ص ۱۲۹ و ۱۳۰ و درس ۱۰ تجربی ص ۱۲۴

درستی یا نادرستی عبارت های زیر را با (ص/غ) مشخص کنید.

الف - روزه، مصداق کامل تمرین صبر و پایداری در برابر خواهش های دل است. ص

درس ۱۰ تجربی ص ۱۲۹

- به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید.

۱- در هریک از موارد زیر، اگر درک صحیح از آنچه در نماز انجام می دهیم داشته باشیم چه نتیجه ای خواهد داشت؟

الف- در نظر داشتن عظمت خدا در رکوع و سجود:

در مقابل مستکبران خضوع و خشوع نخواهیم داشت. درس ۱۰ تجربی ص ۱۲۵

ب- رعایت غصبی نبودن لباس و مکان نمازگزار:

کمتر به کسب درآمد از راه حرام متمایل خواهیم شد یا از گناه و حرام دور می شویم

درس ۱۰ تجربی ص ۱۲۵

۲- اگر در نماز شرط غصبی نبودن لباس و مکان نمازگزار رعایت شود چه اثری در زندگی انسان دارد؟

کمتر به کسب درآمد از راه حرام متمایل می شویم. و یا (از گناه یا حرام دور می شویم)

درس ۱۲ انسانی ص ۱۳۱

- به سوالات زیر پاسخ کامل دهید؟

۱- در پاسخ به کسانی که می گویند " ما نماز می خوانیم اما تاثیر آن را در خود کمتر مشاهده می کنیم " چه می توان گفت؟ تاثیر نماز به تداوم و به میزان دقت و توجه آن بستگی دارد بنابراین اگر نمازهای روزانه خود را ترک نکنیم و دقت و توجه خود را در نماز افزایش دهیم، از آن تاثیر خواهیم پذیرفت.

درس ۱۰ تجربی ص ۱۲۴

۲- روزه چگونه موجب تقوا می شود؟

کسی که یک ماه گرسنگی و تشنگی را تحمل می کند چشم و زبان و گوش خود را از گناه حفظ می کند پس از آن به تسلطی بر خود می رسد که قبل از آن نداشته و با تکرار این عمل سال به سال باتقواتر می شود و یا (خداوند انسان را به عملی راهنمایی می کند که اگر آن را به درستی انجام دهد چنان تسلطی بر خود پیدا می کند که می تواند موانع درونی را کنار بزند و گام های موفقیت به سوی برترین هدف های زندگی را به خوبی بردارد. این عمل "روزه" است که نمونه کامل صبر و پایداری در برابر خواهش های دل است) **درس ۱۲ ص ۱۳۵ انسانی**

درس یازدهم تجربی و درس سیزدهم انسانی

- درک مطلب:

با توجه به متن زیر به سوالات پاسخ دهید:

متن: عفاف خصلت هر انسان با فضیلتی اعم از زن و مرد است. اما وجود آن در زنان و دختران ارزش بیشتری دارد. زیبایی زنان هم درونی و هم ظاهری است. احساسات لطیف زن که بیانگر زیبایی های درونی وی است با زیبایی ظاهر او عجین شده است. برای حفظ همین نعمت است که خداوند احکام ویژه ای را برای زن قرار داده است تا گوهر زیبای وجودش از نگاه ناهلان دور بماند و روح بلندش تحقیر نشود.

الف) منظور از زیبایی درونی زن چیست؟

احساسات لطیف زنان

درس ۱۳ ص ۱۴۶ انسانی

ب) چرا خصلت ارزشمند عفاف در وجود زنان اهمیت و ارزش بیشتری دارد؟

تا گوهر زیبای وجودش از نگاه ناهلان دور بماند و روح بلندش تحقیر نشود و یا (زیرا زنان هم از زیبایی درونی و هم از زیبایی ظاهری برخوردارند و باید برای حفظ این دو نعمت و زیبایی تلاش کنند.

درس ۱۳ ص ۱۴۶ انسانی

- با توجه به متن های داده شده به سوال های زیر پاسخ دهید.

متن: " علی و دوستش در راستای برآوردن یکی از نیازهای خود دست به دو عمل متفاوت می زنند، علی با شکوفا کردن استعدادهای ورزشی و هنری خود تحسین دیگران را برمی انگیزد و دوستش با پوشیدن لباس های نامناسب و روی آوردن به سیگار می خواهد وجود خود را به دیگران اثبات کند. این عمل نشانه ضعف روحی و ناتوانی در اثبات خود از راه درست و سازنده است. "

الف) علی و دوستش درصدد برآوردن کدام نیاز انسانی خود هستند؟

نیاز به مقبولیت

درس ۱۱ ص ۱۳۸

ب) چرا دوست علی از راه های نادرست به نیاز خود پاسخ می دهد؟

این عمل نشانه ضعف روحی و ناتوانی در اثبات خود از راه درست و سازنده است.

درس ۱۱ ص ۱۳۸

-اصطلاح زیر را تعریف کنید.

الف- تبّرّج : برخی انسان ها در آراستگی ظاهری و ابراز وجود و مقبولیت، دچار تندرویی می شوند به گونه ای که در آراستن خود زیاده رویی می کنند و به خودنمایی می رسند، قرآن کریم این حالت را تبّرّج می نامد.

درس ۱۳ ص ۱۴۵ انسانی و درس ۱۱ ص ۱۳۹ تجربی

درس دوازدهم تجربی و درس چهاردهم انسانی

-طبق آیه شریفه زیر، علت دستور خداوند به رعایت حدود پوشش زنان چیست؟

....يُذْنِبْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ..../پوشش های خود را به خود نزدیک سازند این کار برای آن که به (عفاف) شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند، بهتر است.

۱- زنان به عفاف و پاکی شناخته شوند ۲- مورد آزار و اذیت قرار نگیرند. **درس ۱۴ ص ۱۵۴**

- به سوال زیر پاسخ کامل دهید.

۱- آیا اسلام شکل پوشش را معین کرده است؟ توضیح دهید.

خیر، نوع پوشش تا حدود زیادی تابع آداب و رسوم ملت ها و اقوام است اسلام ضمن پذیرش این نوع تنوع و گوناگونی، حدود و شرایط پوشش را برای مردان و زنان مشخص کرده است.

درس ۱۲ ص ۱۴۸